

Kształtowanie się tożsamości u dzieci w wieku od 3 do 6 lat

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
Bibliografia	7
2. Scenariusze zajęć dla dzieci trzyletnich	8
2.1. Scenariusz zajęć „Moje ciało”	8
2.2. Scenariusz zajęć „Wiosna wokół nas”	12
2.3. Scenariusz zajęć „Moja rodzina”	16
2.4. Scenariusz zajęć „Moje JA”	19
3. Scenariusze zajęć dla dzieci czteroletnich	23
3.1. Scenariusz zajęć „Moje miejsce w rodzinie”	23
3.2. Scenariusz zajęć „Oto ja”	27
3.3. Scenariusz zajęć „Inny, czyli jaki?”	30
3.4. Scenariusz zajęć „Wiosna – budzenie się nowego życia”	34
4. Scenariusze zajęć dla dzieci pięcioletnich	38
4.1. Scenariusz zajęć „Zawody – kim będę w przyszłości?”	38
4.2. Scenariusz zajęć „Prawa dziecka – moje prawa”	41
4.3. Scenariusz zajęć „Ja, czyli kto?”	44
4.4. Scenariusz zajęć „Inni są wśród nas”	48
5. Scenariusze zajęć dla dzieci sześcioletnich	52
5.1. Scenariusz zajęć „Cykl życia”	52
5.2. Scenariusz zajęć „Prawa dziecka – moje prawa”	57
5.3. Scenariusz zajęć „Moje JA”	61
5.4. Scenariusz zajęć „Kto ty jesteś – Polak mały”	65

1. Wprowadzenie

Tożsamość to nasze rozumienie siebie, nasza wizja tego, kim jesteśmy i co sobą reprezentujemy. To świadomość zarówno tego, co człowieka łączy z daną grupą, jak i odrębności od niej – tego, co tworzy go jako jednostkę. Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka, w tym wsparcie w procesie kształtowania się tożsamości.

Według zapisów podstawy programowej dziecko kończące przedszkole m.in. przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy społecznej, nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby. Są to elementy zdecydowanie wspierające proces kształtowania się tożsamości dziecka.

Jest to realizowane między innymi poprzez współdziałanie z rodzicami i innymi różnymi środowiskami uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości. Zadaniem przedszkola jest więc między innymi stworzenie warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka poprzez wzmacnianie poczucia wartości, indywidualności i oryginalności dziecka, tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, przygotowanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi, stwarzanie sytuacji prowadzących do poznania wartości i norm społecznych obowiązujących w najbliższym otoczeniu.

Kształtowanie się tożsamości dziecka

Od kiedy kształtuje się tożsamość dziecka? Odpowiedź nie jest trudna – od samego początku, od chwili nadania mu konkretnego imienia i nazwiska. Kolejne miesiące i lata życia oznaczają kolejne wpływy środowiska, jak: nauka języka, wprowadzanie określonych norm i wartości. Rodzice, nauczyciele i inne osoby, w tym dzieci, pomagając jednostce poznawać i rozumieć świat, wpływają na kształtującą się w dziecku tożsamość. Według Erika Eriksona tożsamość jest to sposób, w jaki człowiek, w tym dziecko, definiuje samego siebie i kształtuje się w konkretnej grupie, pod wpływem konkretnych doświadczeń społecznych, na bazie predyspozycji genetycznych, temperamentalnych.

Obecnie dużą wagę w procesie kształtowania się osobowości przykłada się zarówno do środowiska i wpływu kultury, w której dziecko dorasta, jak i do podstaw biologicznych (temperament, konstytucja fizyczna). Tożsamość jest więc niejako pochodną obu tych sfer, bowiem powstaje na bazie zdobywanych przez dziecko doświadczeń. Największy wpływ na kształtowanie tożsamości mają oczywiście osoby wiodące (przede wszystkim rodzice, ale też nauczyciele), które podczas codziennego kontaktu z dzieckiem przekazują mu wartości kierujące ich życiem. Przez proces modelowania wartości te stają się też wartościami dziecka, co pośrednio wpływa na zdobywanie konkretnych doświadczeń i zwrótnie na tożsamość. Dziecko w początkowym okresie życia buduje wiedzę o samym sobie głównie na bazie informacji od innych osób (rodziców, nauczycieli, rodzeństwa, innych dzieci). J. Marcia pisze

